

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

20 maart 2009

VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING

Vlaanderen in Actie: Doorbraken 2020

VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING

**Pact 2020: Een nieuw toekomstpact voor Vlaanderen
20 doelstellingen**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Rudi Daems en Eloi Glorieux, de dames Mieke Vogels en Vera Dua
en de heren Jos Stassen en Jef Tavernier –**

betreffende de opmaak van een Groene New Deal voor Vlaanderen

ADVIES

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur,
Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heer André Van Nieuwkerke
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heren Pieter Huybrechts, Leo Pieters, Stefaan Sintobin,
mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans
Wymeersch;

de heer Lode Ceysens, de dames Tinne Rombouts, Joke
Schauvliege, de heer Jan Verfaillie;

de heren Karlos Callens, Patrick De Klerck, Patrick Lachaert;
de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim
Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, N.;

de heren Jos De Meyer, Erik Matthijs, Frans Peeters, Johan
Sauwens;

de dames Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Dominique
Guns;

de heren Ludo Sannen, Joris Vandenbroucke, Jo Vermeulen.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Jan Peumans.

Zie:

2058 (2008-2009)

- Nr. 1: Verslag van de Vlaamse Regering
- Nr. 2: Advies van de Commissie voor Economie,
Werk en Sociale Economie
- Nr. 3: Advies van de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en
Decreetsevaluatie
- Nr. 4: Advies van de Commissie voor Onderwijs, Vorming,
Wetenschap en Innovatie
- Nr. 5: Advies van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid
en Gezin

2059 (2008-2009)

- Nr. 1: Verslag van de Vlaamse Regering
- Nr. 2: Advies van de Commissie voor Economie,
Werk en Sociale Economie
- Nr. 3: Advies van de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en
Decreetsevaluatie
- Nr. 4: Advies van de Commissie voor Onderwijs, Vorming,
Wetenschap en Innovatie
- Nr. 5: Advies van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid
en Gezin

2048 (2008-2009)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Advies van de Commissie voor Economie,
Werk en Sociale Economie
- Nr. 3: Advies van de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en
Decreetsevaluatie
- Nr. 4: Advies van de Commissie voor Onderwijs, Vorming,
Wetenschap en Innovatie
- Nr. 5: Advies van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid
en Gezin

INHOUD

Blz.

1. Bespreking van de verslagen van de Vlaamse Regering over Vlaanderen in Actie: Doorbraken 2020 (<i>Parl. St.</i> VI. Parl. 2008-09, nr. 2058/1) en Pact 2020: Een nieuw toekomstpact voor Vlaanderen - 20 doelstellingen (<i>Parl. St.</i> VI. Parl. 2008-09, nr. 2059/1).....	4
1.1. Inleiding.....	4
1.2. Bespreking.....	4
2. Bespreking van het voorstel van resolutie van de heren Rudi Daems en Eloi Glorieux, de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heren Jos Stassen en Jef Tavernier betreffende de opmaak van een Groene New Deal voor Vlaanderen (<i>Parl. St.</i> VI. Parl. 2008-09, nr. 2048/1).....	6
2.1. Inleiding.....	6
2.2. Bespreking.....	8
3. Conclusie.....	9

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 12 maart 2009 de verslagen van de Vlaamse Regering Vlaanderen in Actie: Doorbraken 2020 (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2058/1*) en Pact 2020: Een nieuw toekomstpact voor Vlaanderen - 20 doelstellingen (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2059/1*).

De commissie besprak tevens het voorstel van resolutie van de heren Rudi Daems en Eloi Glorieux, de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heren Jos Stassen en Jef Tavernier betreffende de opmaak van een Groene New Deal voor Vlaanderen (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2048/1*), dat samen met de verslagen van de Vlaamse Regering over Vlaanderen in Actie werd geïntegreerd.

De verslagen van de Vlaamse Regering en het voorstel van resolutie werden besproken met het oog op het uitbrengen van een advies aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (beslissing van het Uitgebreid Bureau van 16 februari 2009 op basis van artikel 31 van het Reglement). De commissie besliste het verslag van de bespreking als advies uit te brengen.

1. Bespreking van de verslagen van de Vlaamse Regering over Vlaanderen in Actie: Doorbraken 2020 (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2058/1*) en Pact 2020: Een nieuw toekomstpact voor Vlaanderen - 20 doelstellingen (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2059/1*)

1.1. Inleiding

De heer *Paul De Hondt*, raadgever van de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, licht het statuut toe van de documenten over Vlaanderen in Actie (ViA), die door de Vlaamse Regering bij het Vlaams Parlement zijn ingediend en die in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting worden behandeld.

Pact 2020 stelt 20 doelstellingen voor Vlaanderen voor, als economisch innovatieve, sociaal warme en ecologisch duurzame samenleving. Het document is ondertekend door alle maatschappelijke krachten, met name de regering, de sociale partners, het verenigingsleven, de zogenaamde ‘captains of society’ (leidinggevende personen in de samenleving) en de administratie. Doorbraken 2020 bevat volgens de

heer De Hondt inspirerende voorstellen voor ingrijpend vernieuwend beleid vanwege de ViA-captains of society om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken. Het is gebaseerd op het integrale ViA-proces en de ViA-ateliers waarin met alle stakeholders een open dialoog is gevoerd over de uitdagingen ‘Talent’, ‘Logistiek en Mobiliteit’, ‘Internationalisering’ en ‘Innovatie’. De spreker legt uit dat het de bedoeling is dat de verschillende bevoegde commissies technisch advies leveren bij de documenten met de focus op de doelstellingen uit het Pact 2020 die aansluiten bij de eigen bevoegdheden. Voor de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed betreft het vooral punt 5 van het Pact 2020, meent de heer De Hondt, met als focus ondernemerschap en, in het bijzonder ruimte voor ondernemingen en landbouw, punt 14, over specifieke milieudoelstellingen en punt 15 met betrekking tot natuur. Voor de doorbraken geldt een stuk minder hard engagement dan voor het pact, omdat de omzetting in beleid nog heel wat werk vergt.

1.2. Bespreking

De heer *Rudi Daems* vindt het nuttig dat een regering nadenkt over een langetermijnbeleid en dat dit legislatuuroverschrijdend gebeurt. Hij vraagt zich wel af of dat niet beter was gebeurd in het kader van het vehikel van de Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling. Het decreet van 18 juli 2008 ter bevordering van duurzame ontwikkeling omvat precies die doelstelling om vooruit te denken en daartoe zijn er hefbomen ingeschreven. Bovendien meent de heer Daems dat de scope ervan breder gaat dan ViA.

ViA gaat volgens het lid ook te veel uit van klassieke groeiparameters, en dan vooral de economische. Zo wordt ernaar gestreefd tot de top vijf van Europese economische regio's te behoren en wordt vooral het bruto binnenlands product (bbp) als indicator gehanteerd. De heer Daems vraagt of men bereid is na te denken over meer kwalitatieve indicatoren om groei, welvaart en welzijn te meten. Daarmee doelt hij onder meer op de kwaliteit van het milieu.

ViA is het resultaat van een proces dat al geruime tijd loopt. Zelf vond de heer Daems het atelier Logistiek en Mobiliteit niet van hoogstaand niveau, maar eerder een opsomming van vragen uit diverse sectoren. Het lid vraagt zich af of ViA een voldoende antwoord kan bieden op de crisis waarmee men nu maatschappelijk en economisch wordt geconfronteerd (financieel-economische crisis en klimaatcrisis). Het lid vindt persoonlijk dat in dat licht meer radicale keuzes moeten worden gemaakt, onder meer voor wat energie betreft, waar blijkbaar alles nog

kansen krijgt, stelt het lid: kernenergie, steenkool, opslag van CO₂ afkomstig van steenkool enzovoort.

Met betrekking tot logistiek wil de heer Daems weten hoe de doelstelling te rijmen valt met de uitdagingen die het CO₂-probleem stelt en met de ecologische engagementen. De zogenaamde 'modal shift' van wegtransport naar spoor of water wordt niet gerealiseerd, oppert de heer Daems. Bovendien zal het CO₂-gehalte ten gevolge van vrachtvervoer niet dalen, maar zelfs nog stijgen, als alles blijft zoals het is en dat zelfs met het perspectief 2020 of 2030.

Ten slotte wijst de heer Daems ook op een aantal contrasten tussen de theorie van ViA en de praktijk van het vigerende beleid, bijvoorbeeld inzake bedrijventerreinen. Het inzetten op kringlooeconomie, op kenniseconomie en het selecteren van thematische clusters waarrond bedrijven en kennis worden gegroepeerd, en ook de slimme kilometerheffing beoordeelt het lid positief, net zoals het verbeteren van de combinatie vrije tijd en zorg. Maar ViA stelt ook voor op vraag van de sectoren locaties voor bedrijventerreinen te zoeken. De heer Daems verwijst in dat verband naar de zogenaamde ijzeren voorraad aan bedrijventerreinen, gevraagd door het Vlaamse netwerk van ondernemingen (Voka) en de vertaling ervan in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) met planhorizon 2012. Het gaat daarbij volgens het lid vaak over unimodaal gerichte locaties voor vracht- en autoverkeer en de heer Daems vraagt zich af hoe dat met de doelstellingen van ViA te rijmen valt.

Dat geldt ook voor de doelstelling Natuur die stelt dat elke stad en elk kleinstedelijk gebied een stadsbos moet hebben. Het beleid heeft daar de voorbije vijf jaren niet veel vooruitgang mee geboekt.

Een ander voorbeeld is de beoogde visievorming, strategieontwikkeling, de langetermijnplanning en de beleidsevaluatie in het kader van een integraal beleid (om tot efficiënt en doeltreffend bestuur te komen). De heer Daems stelt daartegenover dat er inzake milieu en natuur zelfs stappen achteruit zijn gezet. Het milieubeleidsplan heeft deze regeerperiode aan kracht verloren.

De heer *Jan Peumans* meent te weten dat de vorige regeringen niet op goede ervaringen kunnen bogen met het opstarten van plannen als Vlaanderen-Europa 2002, Kleurrijk Vlaanderen, het Pact van Vilvoorde enzovoort. Het lid vindt het positief dat een regering op langere termijn denkt, maar de kernvraag is of wat wordt vooropgesteld ook concreet kan worden gerealiseerd.

Het lid meent dat het Vlaams Parlement te laat betrokken is bij Vlaanderen in Actie. Op de seminars

die het lid heeft bijgewoond, waren slechts enkele parlementairen aanwezig. Dat kan aan het parlement worden verweten, maar ook aan de manier waarop het door de regering bij de totstandkoming van ViA is betrokken.

Op de slotmanifestatie van ViA werd inzake logistiek en mobiliteit bijvoorbeeld 'traffic management' als een geweldige visie naar voren geschoven. Dat dergelijke systemen in het buitenland al tien jaar worden toegepast, toont volgens de heer Peumans aan dat de doelstellingen op dit vlak benedenmaats zijn. Dat geldt volgens het lid voor een aantal doelstellingen en acties.

Belangrijk voor de heer Peumans is de toetsing en de monitoring van het actieplan, die door de volgende regering moet worden opgenomen. Het lid vraagt zich af of ViA in de toekomst zal worden volgehouden en voortgezet, gezien de vele middelen die er in deze regeerperiode in zijn geïnvesteerd.

De heer *Bart Martens* sluit zich aan bij de vraag naar afstemming met beleidsplannen die al een decretale onderbouw hebben, zoals het Mobiliteitsplan of de Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling maar ook het Milieubeleidsplan en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Er is ook het Vlaams Klimaatplan. Hoe worden al deze instrumenten op ViA afgestemd en gesynchroniseerd, gelet op de eigenheid van elk beleidsplan qua methodologie, systematiek van totstandkoming, onderbouw, betrokkenheid van maatschappelijke adviesorganen, rapporteringssystemen en indicatoren enzovoort?

Mevrouw *Hilde Crevits*, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, onderstreept dat de meerwaarde van het hele proces erin bestaat dat, in tegenstelling tot andere pacts en plannen, het hele maatschappelijke middenveld betrokken is van bij het begin en nadien vrijwillig het plan heeft getekend. Ze meent dat meer draagvlak simpelweg niet mogelijk is. De minister erkent wel dat er mogelijk nog gemiste kansen zijn, ondanks de uitvoerige discussies over de thema's. Essentieel is voor haar dat de belangrijke vertegenwoordigers van dat maatschappelijke middenveld hun steun uitdrukkelijk hebben toegezegd.

De minister erkent ook dat het geen eenvoudige opdracht zal zijn om de doelstellingen beleidsdoorkruisend op alle domeinen toe te passen. Het lijkt haar bovendien positief dat het akkoord is vastgelegd voordat er een nieuw regeerakkoord is waarin nieuwe afspraken moeten worden uitgetekend. Dat impliceert dat er een verantwoordelijkheid van de huidige actoren aan vastzit om de plannen in concreet beleid om te zetten, meent de minister. Daar wordt nu al aan gewerkt.

Een ander voordeel is volgens de minister dat er een horizon wordt vooruit getekend tot 2020, waarbij duidelijke keuzes worden gemaakt: voor logistiek, fijnstofreductie, energiebesparing enzovoort. Het in elkaar haken van die langetermijndoelstellingen zal een evenwichtsoefening zijn, geeft ze toe. Voor de heer Martens expliciteert de minister dat het niet de bedoeling is dat alles één log administratief geheel wordt, maar wel dat de doelstellingen worden meegenomen in de bestaande instrumenten van planning en rapportering. Het ViA-verhaal moet dus in de beleidsplannen worden vertaald en niet andersom, besluit minister Crevits.

De heer *Paul De Hondt*, raadgever van het kabinet van de minister-president, bevestigt dat de omzetting naar concreet beleid essentieel is en dat daarom de Vlaamse Regering aan haar administratie heeft gevraagd om het pact en de doorbraken mee te nemen in de voorbereiding van een toekomstig regeerakkoord. Hij drukt de hoop uit dat het parlement niet zal nalaten de toekomstige Vlaamse Regering attent te maken op de ruime consensus over het pact en de doorbraken en op de aangegane engagementen.

De heer *Rudi Daems* kondigt aan dat hij zijn vragen opnieuw zal stellen bij de bespreking in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, in de hoop dat hij dan een antwoord zal krijgen.

2. Bespreking van het voorstel van resolutie van de heren Rudi Daems en Eloi Glorieux, de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heren Jos Stassen en Jef Tavernier betreffende de opmaak van een Groene New Deal voor Vlaanderen (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2048/1*)

2.1. Inleiding

Vervolgens licht de heer *Rudi Daems* het voorstel van resolutie over de Groene New Deal voor Vlaanderen toe. Met de focus op 2020-2030 worden daarin een aantal prioritaire beleidsdomeinen geselecteerd met als doel daarvoor jobcreatie te bewerkstelligen en duidelijk te stellen waarin wel, maar ook waarin bewust niet wordt geïnvesteerd. Dit laatste in tegenstelling tot ViA waarin dergelijke keuzes volgens het lid niet worden gemaakt.

Energie

De heer Daems onderstreept het enorme potentieel van het energiedomein, zowel inzake efficiëntie als inzake hernieuwbare energie en energiebesparing. Dat wordt bevestigd door het federaal Planbureau

dat ervan overtuigd is dat op dat domein zeker 25.000 jobs kunnen worden gegenereerd tegen 2020 als de overheid offensief genoeg is. Er wordt ook voorgesteld om, meer dan nu het geval is, te investeren in WKK of warmtekrachtkoppeling, en dat niet alleen voor industriële sectoren, maar ook op het niveau van de individuele woningen en wijken. De eerste stappen zijn gezet maar dat is nog onvoldoende.

Ook in het kader van hernieuwbare energie kan het tewerkstellingspotentieel beter worden benut, stelt het lid. Agoria, de federatie van de technologische industrie, steunt die visie en gaat ervan uit dat er in Vlaanderen 40.000 potentiële plaatsen zijn terwijl er nog maar 5000 personen in de sector werken. Het studie bureau 3E oppert dat werk maken van de smart grids, de nieuwe elektriciteitsnetwerken, een zeer positief effect kan ressorteren op de tewerkstelling. De heer Daems vindt het een goede zaak dat ze zijn opgenomen in de tekst van ViA en dat de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid er een specifieke opdracht over heeft gekregen.

Zelfs inzake een snelgroeiende technologie als zonne-energie, loopt Vlaanderen ver achter, meent de heer Daems. Er worden daarom drie concrete voorstellen gelanceerd. Er is sprake van een Vlaams zonnedakenplan (met daarin het concept van 'rent-a-roof' waarbij particulieren, verenigingen of bedrijven hun dak kunnen verhuren voor de installatie van zonnepanelen), het niet afbouwen van het systeem van groenestroomcertificaten en het opstellen van een plan met betrekking tot zonnedaken voor bedrijventerreinen.

Voor wat windenergie betreft, wordt gevraagd om steun vanwege de overheid voor de realisatie van het windenergiepark op de Thorntonbank en om verdergaande concessies toe te kennen voor andere plannen op zee, waar volgens de studiedienst van Groen! een potentieel van 1200 Megawatt ligt. Daarnaast is er een extra potentieel op land van 1000 Megawatt tegen 2020.

Bouw

Naast de energiesector wordt ook de bouwsector in het voorstel van resolutie als groot en groen tewerkstellingspotentieel beschouwd. Groen! houdt er een andere mening op na over de energieprestatienormen die zijn goedgekeurd en meent dat het op relatief korte termijn mogelijk moet zijn naar een norm van E60 voor nieuwbouw en E70 voor vernieuwbouw te evolueren. Tegen 2030 van alle huizen lage-energiewoningen maken, moet een focuspunt worden. Daartoe worden al voorzichtige aanzetten gegeven in Vlaanderen, oppert de heer Daems.

Concreet wordt ook ingegaan op het plan van minister Keulen om tegen 2020 65.000 sociale woningen te realiseren. In een eerste fase loopt een project met 19 woningen die passiefhuizen moeten worden. Groen! stelt voor meteen te beslissen tot een lage energiestandaard voor alle 65.000 woningen. Dat moet volgens de heer Daems ook gelden voor alle overheidsgebouwen. Het lid verwijst in dat verband naar de vooropgestelde schoolinfrastructuur en pleit voor een scherpere normering om de voorbeeldfunctie nog strakker af te tekenen. Zo moeten in de toekomst ook alle wijken naar lage standaarden bouwen, naar het voorbeeld van de Ertzbergwijk in Leuven, het Papehof in Mechelen en buitenlandse voorbeelden.

Mobiliteit

Met betrekking tot mobiliteit refereert de heer Daems aan het feit dat het Vlaamse Gewest al het dichtste wegennet heeft ter wereld. Het lijkt Groen! niet wenselijk in die context nog bijkomende 'missing links' aan te leggen, zeker voor bepaalde projecten en mede wegens de klimaatproblematiek. Er wordt voorgesteld niet op het logistieke aspect te focussen, omdat er geen of minder economische meerwaarde is in vergelijking met bepaalde andere productiemogelijkheden.

Voor de 'modal shift' naar binnenvaart en andere milieuvriendelijke vervoerswijzen verwacht Groen! dat er een verhoogde inspanning wordt geleverd.

Landbouw, natuur en open ruimte

Voor natuur, open ruimte en landbouw wordt voorgesteld om naar een CO₂-neutrale landbouw te streven, onder meer door het aantal voedselkilometers te beperken en een evolutie naar meer lokaal gerichte landbouw mogelijk te maken. Dat gaat in tegen de trend van internationalisering die sterk naar voren wordt geschoven in het ViA-plan, stelt de heer Daems.

Groen! meent daarnaast dat een streven naar minder vleesconsumptie, niet alleen om gezondheidsredenen maar ook in het kader van CO₂-reductie, belangrijk is. Het ziet daarbij het Landbouwinvesteringsfonds als instrument voor de heroriëntering van de vee- en teeltsector.

De focus inzake biologische landbouw ligt op 20 procent tegen 2020, wat volgens het lid wel ambitieus, maar niet onmogelijk is.

De Groene New Deal bevat ook een herstelplan voor open ruimte, natuur, water en bodem.

Het voorstel van resolutie vertrekt van de vaststelling dat de voorziene bosuitbreidingsprojecten niet worden gerealiseerd. Van de vooropgestelde 10.000 hectare zijn slechts 3900 hectare tot stand gekomen. Bovendien is 4200 hectare zonevreemd bos verdwenen en inzake het concept stadsbos is in deze regeerperiode nauwelijks vooruitgang geboekt.

Bodem

Wat betreft de ontwikkeling van brownfields zijn er 42 projecten geselecteerd, waarvan op het terrein nauwelijks iets is gerealiseerd, stelt de heer Daems. De vooralsnog ingeschreven budgetten zullen hoogstens volstaan om enkele ervan uit te voeren, oppert het lid. Dat betekent dat er in het Vlaamse Gewest nog ongeveer 53.000 hectare vervuilde bedrijventerreinen overblijven. De sanering en ontwikkeling daarvan zou kunnen bijdragen om de zogenaamde greenfields (de niet aangesneden open ruimte), die men in het licht van het RSV 2008-2012 wil ontwikkelen, onaangeroerd te laten.

Water

Voor het waterbeleid luidt de bekende kritiek dat de tweede fase van de herziening van de overeenkomst met Aquafin en de meer ecologisch gerichte resultaatverbintenissen geen feit worden. Wat betreft de hervorming van de watersector en meer bepaald de waterprijs en het gesloten beleid van de drinkwaterbedrijven wordt evenmin vooruitgang geboekt. Er blijft een zeer grote versnippering.

Klimaat

Inzake het klimaat lijkt de 'sense of urgency' enigszins verdwenen, wat volgens de heer Daems misschien psychologisch kan worden verklaard door de huidige financieel-economische crisis. Toch lijkt die voor Groen! precies de aanleiding om alle energie en middelen daarop te concentreren. Behalve een aantal algemene principes zoals mitigeren en een adaptatiebeleid ontwikkelen, vindt de heer Daems niet veel klimaataspecten terug in ViA, in tegenstelling tot wat in de buurlanden gebeurt. Nederland kent een Adaptatieprogramma Ruimte en Klimaat (ARK), waarvoor aanzienlijke middelen worden uitgetrokken. Vlaanderen houdt het volgens de heer Daems bij de aankondiging van een adaptatiestudie tegen 2012.

Conclusie

Groen! raamt dat tegen 2020 in de aangekaarte sectoren tussen 80.000 en 120.000 extra jobs kunnen worden gerealiseerd als de nodige energie en middelen daarin worden geïnvesteerd.

2.2. Bespreking

Minister *Hilde Crevits* wijst erop dat er intussen ook al ondersteuning is voor WKK aan publiekrechtelijke personen en niet-commerciële instellingen zoals verenigingen en scholen en dergelijke, wat stilaan het concept in de huiskamer moet brengen. Ze stelt dat ondersteuning van micro-WKK geen probleem kan zijn zodra het operationeel wordt en het zinvol is om het voor individuele woningen te promoten.

De heer *Rudi Daems* repliceert dat in Nederland al 1,6 miljoen micro-WKK's geïnstalleerd zijn.

De heer *Bart Martens* meent dat het Pact 2020 en het ViA-proces niet tot doel hebben het reguliere beleid over te doen, maar wel nieuwe klemtonen te leggen. Heel wat van hetgeen in het plan van Groen! wordt opgesomd, zit al vervat in het beleid dat in de steigers staat. Het lid verwijst naar ontwerpen van decreet met bepalingen over groene stroom (ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en ontwerp van decreet houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid *Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nrs. 2163/1 en 2165/1*). Die ontwerpen zijn volgens het lid zeer ambitieus voor wat het economisch en technisch haalbare betreft. Ze hanteren het proactieve scenario dat de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) heeft uitgetekend voor het potentieel aan hernieuwbare energie. Doelstelling zou 13 tot 14 percent groene stroom zijn tegen 2020, wat meer dan een verdubbeling zou betekenen. De stroom die op zee kan worden gewonnen, wordt daarin niet meegerekend, wat het totaal tegen 2020 volgens het lid op 20 percent kan brengen. De Vlaamse Regering is dus wel degelijk ambitieus wat het energiebeleid betreft.

Groen! betreurt dat de waarde van de groenestroomcertificaten voor zonne-energie daalt. De heer Martens stelt echter dat het altijd de bedoeling is geweest van alle vormen van hernieuwbare energie rendabel te maken, maar niet overmatig te subsidiëren. Zonnepanelen zijn meer dan 25 percent in kostprijs gedaald, wat de stelling ondersteunt dat het subsidiëren de kostprijs snel doet afnemen. Zelfs als de steun met 22 percent daalt, en zonder rekening te houden met de extra fiscale steun vanwege de federale overheid die is goedgekeurd in het economisch herstelplan, dan nog blijven de investeringen in zonne-energie minstens even rendabel dan ze vandaag zijn. De waarde van de groenestroomcertificaten ongewijzigd laten, zou in dat opzicht neerkomen op het verhogen van de rendabiliteit van investeringen terwijl leveranciers en netbeheerders amper kunnen volgen. Tegen eind 2009 zouden er al 20.000 panelen geplaatst zijn, oppert de heer Martens. Die exponentiële groei en de reactie van de sector zelf op de

voorstellen van de Vlaamse Regering sterken het geloof in het gevoerde beleid met een langetermijnperspectief en rechtszekerheid in de ondersteuning voor groene stroom. Er is volgens het lid geen enkele reden om het gevoerde beleid in twijfel te trekken of te stellen dat het onvoldoende is.

Rent-a-roof is eveneens perfect haalbaar, stelt de heer Martens, door de wijzigingen aan de ecologiepremie die de Vlaamse Regering heeft goedgekeurd. Derde investeerders kunnen ook steun genieten voor het plaatsen van zonnepanelen op andere gebouwen. Ook voor daken van bedrijven kan dat en het is reeds een groot succes. De enige hinderpaal bleek dat sommige netbeheerders door een groot aanbod met onevenredig hoge kosten werden opgezadeld die in de eigen distributietarieven moesten worden opgenomen. Die kosten zullen met de beslissing van de Vlaamse Regering over alle netbeheerders worden uitgesmeerd, en dus gesolidariseerd. Ook daarmee wordt een belemmering voor grote investeringen in zonnepanelen uit de weg geruimd.

Om logistiek duurzaam te maken, moet er volgens de heer Martens precies meer op gefocust en in geïnvesteerd worden. Hij haalt daarbij het voorbeeld aan van het distributiecentrum van Nike in Laakdal dat al zijn producten per vrachtwagen naar het Europese achterland verspreidt, omdat het daar als bedrijf alleen staat. Om spoor en binnenvaart te activeren in die richting, moeten veel meer goederenstromen worden gebundeld en moeten er distributieactiviteiten ruimtelijk worden geclusterd op kruispunten van wegeninfrastructuur, spoor en binnenvaart. In het verhaal van de 'extended gateways' moeten volgens het lid dan de distributiecentra die over het Vlaamse landschap zijn verspreid, worden samengebracht om de vracht naar spoor en binnenvaart te kanaliseren. Daarnaast is naar de mening van de heer Martens ook een flankerend beleid nodig met een kilometerheffing waardoor spoor en binnenvaart concurrentieel worden ten aanzien van het wegtransport. Zo zou eenzelfde handelsvolume met veel minder vrachtkilometers worden afgewikkeld. Dat bevestigde ook het Vlaams Instituut voor de Logistiek in een studie waaruit bleek dat voor de logistieke poort Genk tot 10.000 jobs extra mogelijk waren zonder enige toename in het vrachtverkeer over de weg. De heer Martens ziet alvast geen tegenspraak in het begrip slimme of duurzame logistiek, maar stelt dat dit niet wordt bereikt door een moratorium op elke nieuwe investering in infrastructuur of in logistiek.

Mocht het mogelijk zijn, dan kunnen ook voor de heer Martens alle sociale woningen met een passief-score worden gebouwd, maar het lid stelt dat slechts een deel van de markt die evolutie kan volgen. De overheid moet voorop lopen, maar als dat in die mate gebeurt dat niemand nog offertes instuurt, dan

wordt niet het juiste beleid gevoerd. Daarom is de voorbeeldfunctie in de scholenbouw op basis van de E70-norm (waar de E100 regulier is), met de bestekken van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen die een strengere energieprestatie-eis opleggen en de pilootprojecten met passiefbouw, meer dan voldoende. Meer kan, als de markt kan volgen, besluit het lid. Vooropstellen dat alle nieuw te bouwen sociale woningen passiefwoningen moeten zijn, zou de markt doen afhaken. De sociale woningen worden dan niet gebouwd, wat ook niet wenselijk is.

De heer Martens heeft niets tegen een doelstelling van 20 percent tegen 2020 voor de biologische landbouw. Hij stelt echter vast dat van de doelstelling van 10 percent tegen 2010, die dateert van de vorige regeerperiode, maar een fractie werd gerealiseerd. Het lid acht het verstandiger dat maatregelen worden ingevoerd die de biologische landbouw werkelijk vooruit helpen, zoals voorzien in het Actieplan Biologische Landbouw. Daarmee worden hinderpalen voor een omschakeling aangepakt.

De heer *Rudi Daems* dankt de heer Martens voor de inhoudelijke reactie op het voorstel van resolutie. Hij deelt de mening van de heer Martens over het beleid inzake logistiek niet. De heer Daems is er niet van overtuigd dat de keuze voor de logistieke missie van Vlaanderen niet zal leiden tot meer vrachtverkeer over de weg. De bestaande logistieke stromen moeten worden beheerst en slimmer gemaakt, beaamt het lid. Het is echter niet zo dat er verder op logistiek moet worden ingezet en in moet worden geïnvesteerd of dat de internationalisering in de hand moet worden gewerkt. Dat is ook economisch geen verstandige keuze, volgens de heer Daems. Het debat zal worden voortgezet in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

De heer *Bart Martens* herhaalt zijn pleidooi voor het vergroenen van de bestaande transportstromen, en stelt dat het voor zijn fractie zeker niet de bedoeling is lading aan te trekken die niet tot het natuurlijke achterland van andere havens behoort. Hij vindt die ambitie evenmin terug in ViA of het Pact 2020. Er wordt nergens geopperd dat Vlaanderen dé poort naar het hele Europese achterland moet worden en hij vermoedt dat om die reden ook milieuorganisaties zich konden vinden in het Pact 2020. Nieuwe lading via andere routes aantrekken, is ook niet de rol van de Vlaamse havens, besluit de heer Martens, wat ook is gebleken uit de discussie over de containertrafiek. 80 percent van wat in de haven van Antwerpen wordt geladen en gelost, is bestemd voor een regio van 150 kilometer rond de haven. Dat toont volgens het lid aan dat de Vlaamse havens hun natuurlijk achterland bedienen. Die stromen afleiden zou alleen tot meer omrijkilometers voor de vrachtstromen en dus een grotere belasting voor het milieu leiden, merkt hij tot slot op.

3. Conclusie

De commissie beslist het verslag van de bespreking als advies uit te brengen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

De verslaggever,

André
VAN NIEUWERKE

De voorzitter,

Patrick LACHAERT